

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ו' אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה כט | דף הכולל: נדרים צא.
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ח סעיף ל"ו עד סעיף ל"ח.
מוסר: שמירת הלשון - 'וכאשר רואה' עד סוף פרק י"ט.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש הפרישות פרק ה פ"ה "והשתדל אח"כ לאטום אזניך"

"כדי שהזמן יתחיל ברגל ימין, השתדלנו מאוד שיהיה לבחורים גם 'בין הזמנים' מוצלח"

ראש ישיבת 'באר יצחק' במודיעין עילית, הג"ר חיים גולדברג, מספר על ההתרגשות של תחילת הזמן בישיבה לצעירים מתחזקים

אחת מאיגרא רמא בישיבה, לבירא עמיקתא מבחינה רוחנית, ומתמודדים עם ניסיונות לא פשוטים בכלל.

"לאחר מכן, כשהם חוזרים לישיבה, צריכים לעבוד ולהזיע רבות כדי לקלף מהם את כל מה שנדבק בהם בימי בין הזמנים, להחזיר אותם למצב האמיתי שלהם, זה שהם היו בו כיצאו לישיבה בסוף הזמן הקודם.

"ולכן, אנחנו, וגם בישיבות אחרות לבעלי תשובה, תמיד משתדלים להכין אותם בצורה מיטבית לפני בין הזמנים. משקיעים את כל הנשמה, כדי שהם לא ישקעו וייסוגו לאחור. דואגים שהבחורים יבואו למפגשים, עושים טיול או שניים, כדי לחבר אותם מחדש, לתת להם עוד צידה רוחנית לדרך לימי בין הזמנים שעוד נותרו, מרימים אליהם טלפונים ומשוחחים איתם בתדירות גבוהה במהלך החופשה ועוד ועוד.

"הפעם החלטנו להתקדם כמה צעדים קדימה, ולייצר מצב שבו הבחורים לא יחוו את הבין הזמנים כדבר שלילי מבחינה רוחנית. עשינו להם מבצע מדהים שמתמקד בעיקר בזמן השינה, בחור שהולך לישן בבין הזמנים בשעה 10 בלילה, חוסך מעצמו המון המון בעיות של רוחניות, בכל מקום ובמיוחד בסביבה לא חרדית. הוא לא מסתובב בחוץ עם חברים עד אור הבוקר, אלא ישן כמו בן אדם, קם בבוקר מוקדם לתפילה במניין ולאחר מכן לומד כמה שעות.

בית מדרשה של ישיבת 'באר יצחק' במודיעין עילית, הומה וגועש בימים אלו, כאילו הוא נמצא בעיצומה של זירת מלחמה. תלמידי הישיבה מתנצחים בהלכה, מתווכחים בהבנה של סוגיות הגמרא, והר"מים מנצחים על המלאכה, מנווטים את הבחורים שחלקם פוסעים כעת פסיעות ראשונות בעולם התורה, מדריכים אותם ומלמדים אותם לחתור בעצמם בים התורה, לצלול אל תוכו ולדלות ממנו פנינים ויהלומים לרוב.

ראש הישיבה, הג"ר חיים גולדברג, מתהלך בין ספסלי בית המדרש, ולא מסתיר את הנחת שהוא רווה מתלמידיו. "מדובר בבחורים שוויתרו על הכל", הוא מסביר, "הם עזבו את כל מה שהם מכירים, נטשו את החברים ואת המשחקים שהורגלו לשחק בהם, הם זנחו מאחור את כל התחביבים הישנים שלהם, ובאו לכאן, ל'באר יצחק', כדי ללמוד תורה ולהתעלות ביראת שמים. "בעולם הישיבות ה'רגילות' הימים הראשונים של הזמן, הם תמיד ימים של התלהבות גדולה, תחושת התחדשות והתרעננות", אומר הרב גולדברג.

"אבל אצלנו, בישיבות לצעירים מתחזקים, בעלי תשובה, זה לא תמיד כך. צריכים לזכור שבימי בין הזמנים הצעירים הללו חוזרים למקום שממנו הם באו, לשכונה שבה הם גדלו. הם פוגשים את החברים מפעם, הם נחשפים לאותה תקשורת שלה הורגלו בשנות ילדותם ונעוריהם המוקדמים, הם נופלים בשנייה

אנחנו יכולים לומר בצורה ברורה, שהבין הזמנים של הבחורים הנפלאים הללו היה מוצלח מאוד מבחינה רוחנית, בסייעתא דשמיא".

"ואכן, מה שאתם רואים כאן, זאת התוצאה בסייעתא דשמיא. כדי שהזמן יתחיל ברגל ימין, השתדלנו מאוד שיהיה לבחורים גם 'בין הזמנים' מוצלח. וב"ה לפי תחילת הזמן

הלה סיפר שלא ניתן היה לשלוח את המכתב כי הוא נרטב מהדמעות שהבחורים שפכו עליו... והם בכו לא בגלל שרבי ברוך בער החסיר משהו. הוא הפליג בשבחו ללא גבול ומידה. הם בכו משום שלמרות כל השבחים שכתב, עדיין רבי ברוך בער חושש מ"נגיעות"...

הגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א על עבודת המידות של גדולי הדורות

משום שלמרות כל השבחים שכתב, עדיין רבי ברוך בער חושש מ"נגיעות"... הם לא יכלו לעצור את הדמעות כשראו את טוהר לבו של רבי ברוך בער, את הפחד שלו מ"נגיעות". זה הסיפור הראשון. הסיפור השני הוא על רבי שמעון שקאפ זצ"ל:

פעם אחת שלח רבי שמעון מברק לרבי אליעזר יהודה שיגיע אליו לישיבה. רבי אליעזר יהודה הגיע לגרודנא ורבי שמעון הסביר לו לשם מה קרא לו. לאחר שיצא ממנו ניגשו כמה תלמידי חכמים לדבר אתו בלימוד, וכידוע רבי אליעזר יהודה היה "שיכור" על התורה, והנה הפעם הם הבחינו שרבי אליעזר יהודה שותק, כולו המום, לא יכול לדבר... ניסו לדובב אותו - והוא לא השיב. שאלוהו כמה פעמים מה קרה? עד שלבסוף פתח את פיו וסיפר: "הסכיתו ושמעו למה רבי שמעון שלח לקרוא לי אליו. כשנכנסתי אליו אמר לי כהאי לישראל: 'אני כבר זקן. הישיבה צריכה כוח צעיר. אני רוצה להכניס לתפקיד את חתני, רבי שרגא פייבל. אבל אני צריך לדאוג בראש וראשונה לטובת הישיבה, לטובת הבחורים. לכן רציתי לשאול אותך: האם יש מגיד שיעור שטיפ טיפה יותר טוב מרבי שרגא פייבל? אם יש כזה - אני מפקיד בידיך את הישיבה, ואני וחתני נעבור מכאן כדי שלא נפריע לו. אולם אם יש מישהו שהוא כמוהו - אני חושב שמותר לי לנצל את כל השנים שהשקעתי בישיבה כדי שרבי שרגא פייבל יקבל אותה." "אני עדיין המום מהדברים", סיים רבי אליעזר יהודה. "איזה ניקיון כפים! הרי מה שרבי שמעון עשה משיבת גרודנא - לא צריך לספר. כמה הוא השקיע בבחורים. איזה גדולי עולם צמחו משם. אבל אם יש מישהו שטיפ טיפה יותר גדול מרבי שרגא פייבל - הוא מוכן לוותר על הכל ולהפקיד את הישיבה בידיים אחרות, טובות יותר..."

כאמור, בבית של רבי מיכל יהודה ישבו ודיברו איזה סיפור גדול יותר. הרגש הראשון שהיה אצלי, ואצל רוב היושבים, היה שהסיפור של רבי ברוך בער גדול יותר. לרבי ברוך בער היה יצר של נקמה. הלא בתו יושבת בוכה בגלל שביטל את השידוך כדי ליזכות במיליונים. ואעפ"כ רבי ברוך בער לא נוקם ולא עוצר את

ואהבת לרעהו כמות (יט, יח)

בביתו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' זצ"ל סיפרו שני סיפורים על שני גדולי ישראל בדור האחרון: האחד על רבי ברוך בער והשני על רבי שמעון שקאפ, והתעוררה שם שאלה באיזה סיפור יש ענין גדול יותר של "מידות".

הסיפור הראשון על רבי ברוך בער:

רבי ברוך בער אירס את בתו עם אחד מהעילויים שלמדו בישיבה שלו בקמניץ. היות ובבית של רבי ברוך בער "חיו" את הישיבה, ובישיבה "חיו" את הבית, הבית והישיבה היו חלק בלתי נפרד זה מזה, לא התאים שהחתן ימשיך ללמוד בישיבה, ורבי ברוך בער הציע לו לנסוע לוולוז'ין וללמוד שם עד החתונה.

החתן נסע לוולוז'ין. דא עקא, כעבור זמן קצר רבי ברוך בער קיבל ממנו מכתב שהוא מבטל את השידוך. הסיבה לביטול השידוך לא איחרה לבוא. כעבור כמה ימים נוספים רבי ברוך בער קיבל מכתב שני מגביר גדול ובו הוא מבקש לברר פרטים אודות חתנו לשעבר של רבי ברוך בער שהוצע להם לשידוך... הם ביררו אודותיו ושמעו שלמד בקמניץ ולכן הם מעוניינים לברר אודותיו אצל ראש הישיבה, ומבקשים שרבי ברוך בער יכתוב להם מכתב המלצה אודותיו.

הבחור ביטל את השידוך ככל הנראה בגלל שהציעו לו את ההצעה השנייה שקרצה לו מאד מבחינה כספית. עם הנדוניה שהוצעה לו הוא יכול היה לחתן לא רק את עצמו, אלא גם את בנו ונכדיו... וכעת רבי ברוך בער נדרש לכתוב עליו כתב המלצה... רבי ברוך בער קרא לשלושה תלמידים, כך סיפר אחד מהם, ואמר להם: "כידוע לכם יש לי בבית 'צרת הבת'. יש לנו עוגמת נפש גדולה עם מה שקרה לה. ואני בסך הכל בשר ודם, ויש לי 'נגיעות'. כתבתי מכתב המלצה על הבחור הזה, אבל אני חושש שאולי הפחתתי ממה שהיה ראוי לכתוב עליו. אני מבקש שתעברו על המכתב ומבטיח להוסיף כל מה שתגידו לי להוסיף"...

הלה סיפר שלא ניתן היה לשלוח את המכתב כי הוא נרטב מהדמעות שהבחורים שפכו עליו... והם בכו לא בגלל שרבי ברוך בער החסיר משהו. הוא הפליג בשבחו ללא גבול ומדה. הם בכו

הישיבה, הישיבה הייתה נקראת על שמו של רבי שמעון לנצח נצחים. הוא בנה אותה, השקיע בה, הרביץ בה תורה במסירות נפש, והוא, חתנו, ממשיך אותה. מצד הנצחיות שתהיה לו, עדיף לו שראשות הישיבה תעבור לחתנו.

אבל אם תהיה עוד טיפ טיפה של תורה, אם בחור יוכל לעשות שטייגען יותר גדול בלימוד, אם לקב"ה יהיה יותר נחת רוח - הוא מוכן לוותר על כל הנצחיות שמגיעה לו כדת וכדין! כשעל כף המאזניים נמצאת התורה - אין שום שיקולים אישיים. זה לא הישיבה שלי, זה לא החתן שלי, זה רק מה יעשה נחת רוח גדולה יותר לקב"ה.

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א)

השידוך של חתנו לשעבר. בסיפור של רבי שמעון לא היה מעורב יצר של נקמה.

אולם מורנו הגאון רבי מיכל יהודה אמר, שפשוט לו שהסיפור של רבי שמעון גדול יותר, וכך הסביר: "התורה היא חלק מהאדם. אדם יכול לתת לשני את הכל, אבל הוא לא יתן לו את היד שלו. אדם יכול לוותר על כבודו, על כספו, ולתת אותם לאחר, אבל אין אדם שיסכים לוותר על אחד מאבריו בכדי לתת אותם לאחר. תורה, ישיבה, הם חלק ממני! כשאני נותן אותם לאחר הרי זה כמו שנתתי לו את היד או הרגל שלי..."

כשאני מתבונן בדברים נראה לי שיש בדבריו של רבי מיכל יהודה יתר עמקות: אם רבי שרגא פייבל היה מתמנה לראש

בדיוק באותו זמן נוצר בכביש פקק ענק, שחסם את כל הנתיבים, והחסידיים ידעו שלא יצליחו להגיע למלון לפני השקיעה. הם אמרו למדריך, שהם רוצים לעצור בתחנת דלק כדי להתפלל. "אתם נורמלים?" תמה המדריך, "זה איטליה, יש פה אנטישמים..."

כוחו של הרהור תשובה אחד

ענק מגיע בקול רעש גדול, ועליו רכוב בחור עם קוקו, שנראה די מפחיד. האופנוען עצר ושאל: "מנחה?" "כן", אמרו לו. "יופי!" הוא הכריז.

האופנוען התפלל יחד עם כולם את כל התפילה, ואחר כך גם אמר קדיש.

ניגש אליו אחד מהחבורה ואמר לו: "סליחה שאני אומר, אבל לפי איך שאתה נראה לא הייתי חושב שאתה בכלל יודע מה זה מנחה וקדיש, או מה זה בכלל יהודי..."

אמר לו הבחור: "אני גדלתי בירושלים, בשכונת 'בית ישראל'. אני ממשפחה חרדית. נסעתי לחו"ל והתדרדרתי, טבעתי בטומאה נוראה. אבא שלי נפטר לפני כמה שנים. זמן קצר לפני פטירתו, כשכבר ידענו שימיו ספורים, הוא ביקש לדבר איתי. הוא אמר לי: 'התחננתי אליך שתניח תפילין ותשמור שבת, אבל נראה שאין עם מי לדבר. דבר אחד אני מבקש, תגיד עלי קדיש'.

"אמרתי לו: 'אבא, שאני אגיד קדיש? עדיף שאני לא אגיד! הפה שלי אוכל חזיר, מדבר דברי נבלה. הפה שלי לא יעשה לך תועלת עם הקדיש'.

"אמר לי אבא: 'נראה, זה הקדיש שמגיע לי... אבל אני מבקש דבר אחד, פעם בשנה תגיד עלי קדיש! לא יותר, רק פעם בשנה'.

"בסדר, אין בעיה", אמרתי לו, ובאמת כל שנה אמרתי קדיש ביום הזיכרון שלו. היום תכננתי לנסוע מהעיר שבה אני גר באיטליה למרסיי, מרחק של שבע מאות קילומטר. עליתי על האופנוע, ופתאום תוך כדי הנסיעה נזכרתי שהיום היארצייט

אל תפנו אל האֵלִים (יט, ד)

בתחילת הפרשה אומר הקב"ה למשה: "דבר אל כל עדת בני ישראל, ואמרת אליהם, קדושים תהיו...". כמעט בסמיכות, שני פסוקים אחר כך, מוזהרים ישראל: "אל תפנו אל האלילים..." רחמנא לצלן, בן אדם בכזה מצב ירוד, שצריך להזהיר אותו שלא יעבוד עבודה זרה, יכול להיות בגדר "קדושים תהיו?" לפני שנענה על הקושיה, נספר תחילה סיפור שסיפר לי יהודי שהיה באיטליה, ושם שמע ממדריך טיולים על מעשה שאירע עם קבוצה של חסידי גור שהיו שם שבוע לפני כן.

הקבוצה החסידית נסעה באוטובוס בכביש מהיר, שיש בו נתיבים רבים, והתנועה זורמת בו תמיד, בלי שום פקקים. הם תכננו להתפלל מנחה כשיגיעו למלון. מחמת איזושהי סיבה, בדיוק באותו זמן נוצר בכביש פקק ענק, שחסם את כל הנתיבים, והחסידיים ידעו שלא יצליחו להגיע למלון לפני השקיעה. הם אמרו למדריך, שהם רוצים לעצור בתחנת דלק כדי להתפלל. אמר להם המדריך: "תתפללו באוטובוס".

אמרו לו: "מה? להתפלל באוטובוס? אין סיכוי. אנחנו רוצים לרדת בתחנת דלק, ליטול ידיים ולהתפלל כמו שצריך". "אתם נורמלים?" תמה המדריך, "זה איטליה, יש פה אנטישמים. אם יראו אתכם מתפללים בתחנת דלק, מי יודע מה יעשו לכם".

אמרו החסידיים: "מי שמהדר במצווה לא קורה לו כלום". הנהג עצר בתחנת דלק, והם ירדו, נטלו ידיים והתכוננו לתפילה. עמדו כולם, וחיפשו חזן. פתאום הם רואים אופנוע

אז למה אתה אומר רק קדיש אחד, תגיד הרבה יותר! תראה כמה חשוב בשמים הקדיש שלך!"

אינני יודע מה היה ההמשך של הסיפור עם אותו אדם, אבל דבר אחד למדנו: "אל תפנו אל האלילים", קצת פחות עבודה זרה... גם מצוה אחת, שמר אדם פעם בשנה, זיכתה אותו להיכנס - אף כי במועט שבמועט - לגדר "קדושים תהיו".

בעל ה"חסד לאברהם", סבו של החיד"א, היה מקובל אלוקי. הוא כותב שעשו היה ראש היצר הרע, וארבע מאות איש שעמם בא עשו למלחמה מול יעקב, הם רמז לארבע מאות כוחות שיש ליצר הרע.

אם במשך ארבע מאות ימים רצופים לא היה לאדם אפילו פעם אחת של הרהור תשובה, היצר הרע שולט בו, והוא נתפס לגמרי ליצר הרע. אבל אם בתוך ארבע מאות הימים עובר בו הרהור תשובה, היצר הרע כבר לא יצליח לשלוט בו. היצר אולי יחטיא אותו, אבל הוא יתגבר וישלוט על היצר, ובסוף נשמתו תשכון בגן עדן.

עד כדי כך גדול כוחו של הרהור תשובה! קל וחומר, בן בנו של קל וחומר, שאין לשער מעלתו של אדם שכל ימיו בתשובה ומעשים טובים!

(רבי גואל אלקריף שליט"א)

של אבא שלי. חשבתי לעצמי, שאין טעם לחפש מניין בעירות קטנות שבדרך, כי סביר שאין בהן יהודים, וגם אם יש בהן יהודים הם לא שומרי תורה ומצוות, וודאי שאין שם מניין. מניין אפשר למצוא רק בערים המרכזיות. נסעתי ודיברתי עם הקב"ה, אמרתי לו: 'יבוננו של עולם, אם אתה רוצה שאגיד קדיש על אבי, תעשה בבקשה שיהיה לי מניין. וזה יהיה לי גם סימן: אם הקדיש שלי שווה משהו - יהיה לי מניין. ואם לא - לא יהיה מניין'.

"אני ממשיך לרכוב על האופנוע, ורואה שמתקרבת השקיעה, ואני מבין שהקדיש שלי לא שווה כנראה כלום. ופתאום, אני רואה חסידים בתחנת דלק באמצע שום מקום, נעמדים להתפלל. הלב שלי קפץ. אלוקים עושה שיהיה קדיש לאבא שלי! אלוקים מראה לי שהקדיש שלי שווה!"

אמר לו אותו חסיד: "ישמעו אוזניך מה שפך מדבר. הפה שלך אמנם דיבר דברי נבלה, אבל משהו טוב אחד עשית - השתדלת לומר קדיש על אביך. ובשביל קדיש, שיוצא מפה כזה, הקב"ה עושה פקק תנועה בכביש מהיר של כמה וכמה נתיבים, והכביש סגור כמה שעות. ובדיוק נוסעים בכביש חסידים, שלא מוכנים לוותר בשום פנים ואופן על נטילת ידיים למנחה, ומתעקשים להתפלל בתחנת דלק ולא באוטובוס, תוך 'צפצוף' על כל האנטישמים למיניהם. וכל זה בשביל שאתה תגיד קדיש אחד!"

מרון הגרי"ג אדלשטיין שליט"א, סיפר סיפור נפלא על גדול אחד, ויודעי דבר אמרו לי שהיה זה הוא בעצמו, שהגיע לקופת חולים, וכולם ניגשו לבקש ממנו ברכה. הפקידה, שלא הייתה שומרת תורה ומצוות, ראתה שכולם ניגשים אליו, ואמרה לעצמה: "כנראה שזהו רב גדול, גם אני רוצה לקבל ממנו ברכה"

הדרך היחידה לסילוק הטומאה

הייתה שומרת תורה ומצוות, ראתה שכולם ניגשים אליו, ואמרה לעצמה: "כנראה שזהו רב גדול, גם אני רוצה לקבל ממנו ברכה". היא ניגשה אליו וסיפרה שיש לה בעיה. היא התגרשה מבעלה, והגרורש שלה לא עוזב אותה לנפשה. הוא כל הזמן מגיע לביתה ומטריד אותה. היא הזמינה משטרה, הוציאה לו צו הרחקה, אך לא עוזר כלום. "כבוד הרב יברך אותי שהגרורש הזה יעזוב אותי לנפשי", ביקשה.

אמר לה הרב: "כל בוקר תיטלי ידיים. זוהי סגולה שהוא יעזוב אותך לנפשך", והוא הסביר לה במדויק איך עושים את הנטילה כדת וכהלכה.

כעבור שבועיים הגיע אחד מתלמידי הרב לקופת החולים והתעניין אצל הפקידה מה קרה עם הסגולה שנתן לה הרב. והפקידה השיבה שאכן מהיום שהתחילה לנטול ידיה לא דרכה רגל הגרורש בביתה.

ניגשו לרבי גרשון לשאול מה הפשט בזה? והוא הסביר: כתוב

קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (יט, ד)

פירש רש"י: "הוּו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה".

יסוד גדול כתוב כאן ברש"י, אומר המשגיח **רבי יוחם ממיר זצ"ל**. יש רק דרך אחת ויחידה לסלק טומאה: על ידי תוספת קדושה! כל התגברות שאדם מתגבר על עצמו בענייני קדושה, ונמנע מעבירה - מקרבת אותו אל המדרגה העליונה ביותר, עד "כי קדוש אני ה' אלוקיכם".

הקב"ה מסתלק מכל מקום שיש בו טומאה, כמאמר הכתוב (דברים כג, טו): "וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרוֹת דְּבַר וְשֵׁב מֵאַחֲרָיֶךָ". רק אדם ששומר את עצמו בקדושה - זוכה שהקב"ה יישאר אתו, ותהיה לו סייעתא דשמיא.

ראש הישיבה, **רבי גרשון אדלשטיין שליט"א**, סיפר סיפור נפלא על גדול אחד, ויודעי דבר אמרו לי שהיה זה הוא בעצמו, שהגיע לקופת חולים, וכולם ניגשו לבקש ממנו ברכה. הפקידה, שלא

וביאר **רבי יצחק זילברשטיין** שליט"א: "בית נחרב" לא חייב להיות בית כזה שהקירות החלו להישבר. בית נחרב הוא גם בית ששלום הבית בו חרב, שהילדים ל"ע יוצאים לתרבות זרה והורסים את הבית. מה מונע את חורבן הבית? בית שיש בו קדושה ודברי תורה נשמעים בו.

"**בן יהודע**" כותב, שסגולה לשלום בית היא שישמע קול תורה בבית, אפילו כמה דקות. האשה, הגם שהיא עסוקה בבישולים, בניקיונות, יכולה לשמוע את קול התורה, וכך מתווספת קדושה לבית. תוספת הקדושה תביא תוספת בשלום הבית, ולבית הזה יהיה בעז"ה קיום.

(רבי גואל אלקריף שליט"א)

בפסוק (ויקרא כ, ז): "וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים", ודרשו חז"ל (ברכות נג ע"ב): "והתקדשתם - אלו מים ראשונים, והייתם קדשים - אלו מים אחרונים". התורה קוראת, אפוא, לנטילת ידיים "קדושה". ובתורה כתוב שלסלק טומאה לא מסלקים לא עם משטרה, גם לא עם צו הרחקה, אלא עם תוספת קדושה. על ידי שאשה זו הכניסה לביתה תוספת קדושה - פסקה ממנו הטומאה. **רבי מיכל יהודה ליפקוביץ'** זצ"ל היה אומר, שמי שרוצה לחזק את קירות ביתו - שידבר בבית דברי קדושה בקול רם. דברי הקדושה ייספגו בקירות הבית, וייתנו לבית קיום. וכמו שאומרת הגמרא (עירובין יח ע"ב): "כל בית שנשמעים בו דברי תורה בלילה - שוב אינו נחרב".

שח הרב טננבוים: ראיתי שם מחזה שלא ראיתי מעודי. המוהל היה לבוש מכנסיים קצרות וסנדלים. ולראשו, לכבוד המעמד, הניח כיפת קרטון. עקבתי אחריו וראיתי שהוא עשה את הברית במומחיות ובמקצועיות, כמו גם כל ניהול הטקס והברכות. משהו לא 'הסתדר' לי...

ביזכות הצעקה של הרב'ה

המלחמה גרתי ברומניה והייתי חסיד ויז'ניץ של ה'אמרי חיים', עם כל הלבוש, השטריימל והכל. אבל אז, כבוד הרב, באה השואה... זרקתי הכל והגעתי לארץ, לקיבוץ הזה. כפי שאתה רואה, אנשי הקיבוץ כאן רחוקים מאידישקייט, אבל לעת הצורך, אני עושה כאן בריתות. בחו"ל הייתי המוהל בויז'ניץ ומזה הגיעה לי המומחיות והמקצועיות בעריכת בריתות".

לאחר שסיים, ממשיך הרב טננבוים, ניגש אלי אבי הבן, גם הוא קיבוצניק, והודה לי על השתתפותי. "בהזדמנות זו אבקש ממך הרב טננבוים בקשה נוספת", אמר. "אבי אדם מבוגר, קשיש שמתנייד רק על כסא גלגלים, גר כאן בבית האבות שבקיבוץ. הוא לא היה מסוגל להגיע לברית, ואבקש ממך, אם תוכל בבקשה להיכנס אליו ולאחל לו מזל טוב לכבוד הברית של נכדו. זה בוודאי ישמח אותו מאד".

כמובן שהסכמתי בשמחה. אם יש לי הזדמנות לכבדו ואף לקיים מצות ביקור חולים - בוודאי שאנצל את ההזדמנות ונכנסתי אליו.

הצגתי את עצמי כיו"ר ועד הישיבות, חסיד קרלין. כששמע הזקן שאני חסיד קרלין 'התעורר לתחייה' ואמר: "אוהו! חסיד קרלין! בא ואספר לך סיפור על האדמו"ר שלך שנספה בשואה. אני, סיפר הזקן, יוצא גרמניה. יום אחד האדמו"ר מקרלין הגיע לטיפול רפואי לברלין. אנחנו, היקעס, לא ראינו מימינו מה זה חסיד, וקל וחומר לא מה זה אדמו"ר. היקעס, שלא כיוצאי אשכנז, לא התחברו לכל הסגנון הזה. זו הייתה אטרקציה גדולה עבורנו, כששמענו שבלייל שבת האדמו"ר יקיים טיש. כולם הגיעו לבית

קדשים תהיו... איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' (יט, ב-ג)

בפסוק כתובים ארבעה עניינים שלכאורה אין קשר ביניהם: א. קדושים תהיו. ב. איש אמו ואביו תיראו. ג. את שבתותי תשמורו. ד. אני ה'.

הרב צבי אליאך סיפר סיפור מדהים שאירע עם יו"ר ועד הישיבות **הרב משה דוד טננבוים** בשנת תש"ה, סמוך לסיום מלחמת העולם השנייה.

באחד מימי 'בין הזמנים', בעת ששהה בחופשה בכפר פינס, ניגש אליו קיבוצניק ואמר לו: "אני חבר קיבוץ של השומר הצעיר הנמצא סמוך לכאן. יש שם עכשיו ברית מילה וחסר לנו עשירי למניין. אבקש לקחת את הרב ברכבי, הלך ושוב, כדי להשלים לנו מנין". הרב טננבוים הסכים וכעבור דקות ספורות הם הגיעו לקיבוץ.

שח הרב טננבוים: ראיתי שם מחזה שלא ראיתי מעודי. המוהל היה חילוני, לבש מכנסיים קצרות ונעל סנדלים תנכיות. לראשו, לכבוד המעמד, הניח כיפת קרטון. עקבתי אחריו וראיתי שהוא עשה את הברית במומחיות ובמקצועיות, כמו גם כל ניהול הטקס והברכות. משהו לא 'הסתדר' לי... ניגשתי למוהל להחמיא לו על עבודתו המקצועית והתחלתי לרחח, בעדינות, אודותיו.

הוא הבין בדיוק מה אני מבקש לדעת... לפני שהספקתי לשאול את ה'ואם תאמר' הוא פתח ב'ויש לומר' ומנע ממני את המבוכה. וכך אמר:

"כבוד הרב לא יסתכל עלי ככה כמו שאני נראה. לפני

ראיתם חינוך, ראיתם אהבת ה' ויראת שמים, אל תעזבו את הדרך. 'ויש סוג שלישי, יהודים שהתרחקו עוד יותר. הם כבר עזבו את הדרך של הוריהם. להם צריך לומר שלכל הפחות 'את שבתותי תשמורו' - תשמרו שבת!

'אבל יש גם סוג רביעי', אמר הרב'ה, 'אלה שנמצאים כאן על החלונות. אתם, הצעירים, שלא רציתם להיכנס לתוך בית הכנסת. התביישתם להיכנס כי גם שבת אינכם שומרים. לכם, אומר הקב"ה: דבר אחד כן תזכרו. תזכרו ש'אני ה'!' תזכרו שיש אלוקים בעולם! שהבנים לא יתחתנו עם גויות, והבנות לא יתחתנו עם גויים! אני ה'!

"לבת שלי", סיים הישיש את סיפורו, "היה חבר גרמני, גוי. למחרת אותה שבת, ביום ראשון, התחלתי לארוז מזוודות. 'עולים לארץ ישראל' אמרתי לבני ביתי. הבנתי שאם נישאר בברלין - בתי תנתק מעם ישראל ותחתן עם הגוי. כעבור שבועיים הגענו כאן לקיבוץ. הבת ב"ה התחתנה עם יהודי, אמנם קיבוצניק אבל יהודי! והיום היא הברית של הבן שנולד להם. כל זה בזכות הצעקה 'אני ה' של הרב'ה!', סיים הישיש את סיפורו.

(רבי יעקב שיש שליט"א)

הכנסת הגדול בברלין. גם אנחנו, שהיינו כבר חילונים גמורים, מחללי שבת, הגענו. לא נכנסנו לבית הכנסת, אבל צבאנו על החלונות מבחוץ.

"הרב'ה פתח ואמר: 'אצלנו בקרלין לא נהוג שהאדמו"ר אומר 'תורה' בטיש. אבל מכיוון שכאן אני אורח, אכבד את מארחי שביקשו ממני לומר'. והוא פתח ואמר, והדברים שלו עדיין מהדהדים באוזניי עד עצם היום הזה:

'השבוע קוראים בתורה פרשת קדושים. התורה אומרת: 'קְדוּשִׁים תְּהִיוּ... אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם'. מה הקשר בין ארבעת חלקי הפסוק? אלא, אמר הרב'ה: 'כשאני נמצא בקרלין, עם החסידים שלי, אינני צריך לדבר הרבה. מספיק שאני אומר להם שתי מילים: 'קדושים תהיו! והם כבר מבינים מה עליהם לעשות. הם גם יודעים את פירוש הרמב"ן על הפסוק, מי נקרא 'קדוש', ומיישמים את הדברים.

'אבל יש אנשים', המשיך הרב'ה, 'שאי אפשר לומר להם 'קדושים תהיו'. הם לא אווזים בדרגה הזאת. מהם צריך לבקש: 'איש אמו ואביו תיראו' - לכל הפחות תתנהגו כמו שההורים שלכם התנהגו. אל תעזבו את המסורת. ראיתם אבא ואמא,

כשהגיעו למעבר הגבול, הקציין הגרמני הורה לנהג לעצור וביקש לבדוק את נוסעי הרכב. הוא בחן את הנוסעים וראה אנשים כחושים וחלושים, שאל: "איך יתכן שהם גנרלים?... הרבי מבעלזא ראה שם לוח שחמט. שאל את הקציין: "אתה יודע לשחק שחמט?" אמר: "כן". אמר לו: "בוא נשחק"...

השעיר לעזאזל - שוחד לשטן

ואת לילית אשתו בשלשלאות. הכלב התחנן בפניו שייתן לו לאכול, אך הוא סירב. בידי רבי יוסף די לה ריינה היתה קטורת, והכלב ביקש ממנו שיתן לו להריחה. רבי יוסף התפתה ונתן לו להריח את הקטורת. בכך נחשב לו כמקטיר לעבודה זרה, וכתוצאה מכך הצליח השטן לגבור עליו. מובא כי האריז"ל התאמץ כדי לתקן את נשמתו של רבי יוסף די לה ריינה.

איפה היתה הנפילה שלו? בכך שנכנס אתו למשא ומתן. עם השטן לא עושים עסקים, אין שום שיג ושיח אתו!

אם כן, איך נותנים שוחד לשטן ביום הכפורים? איך עושים איתו עסקים?

אומר הרב פינקוס: צא וראה מה בין יהודי לגוי. הגוי נהנה מן הרוע, ככל שיש יותר אכזריות ורוע - כך גדולה הנאתו והוא בא על סיפוקו. מי שאלים יותר - הוא המצליח. לעומת זאת, היהודי נפשו עדינה והוא אינו יכול לשאת את הרוע. כשהוא רואה גילוי של אלימות - נפשו מתחלחלת.

השטן נהנה מן הרוע! מדוע יש מלחמה תמידית בין השטן לעם ישראל? השטן אומר ליהודי: אני מבין שאתה רוצה עולם

ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל (טז, ח)

אומרים חז"ל, שהשעיר שהולך לעזאזל הוא עיקר הכפרה של עם ישראל. ותמה הרמב"ן, מה פשר נתינת השוחד לשטן? כיצד מועיל הדבר על ידי זריקת השעיר לעזאזל למנוע את קטרוגו של השטן?

ועוד מוסיף ושואל **רבי שמשון פינקוס** זצ"ל, ממתי עושים עסקים עם השטן? הרי ידוע שאין עושים אתו עסקים!

רבי יוסף די לה ריינא היה מחכמי איטליה לפני כש מאות שנה. מסופר עליו שרצה להביא את הגאולה על ידי המתנתו של השטן. רבי יוסף וקבוצת תלמידיו השביעו את אליהו הנביא שילמד אותם כיצד לגבור על השטן. אליהו הנביא הזהירו מלנסות את כוחו כנגד השטן, משום שלא הגיע לדרגת הקדושה והטהרה הנדרשת כדי לגבור על השטן. אך כשראה אליהו הנביא את התעקשותו, מסר לו את השמות הקדושים שבעזרתם יוכל להילחם בשטן.

רבי יוסף ותלמידיו עלו להר שעיר, ושם עלה בידם לתפוס את השטן אשר התגלה אליהם בצורת כלב. הם כבלו אותו

עור למותניו. הוא ראה את הרכב עומד על מקומו, התקרב אל הנהג ושאל: "מה קורה? צריכים עזרה?" אמר לו הנהג: "הרכב תקוע". האלמוני נגע באחד הכפתורים והתניע את הרכב, וכך הם המשיכו בדרכם.

אמר להם רבי אהרן מבעלז: בפיוט "אליהו הנביא" הנאמר במוצאי שבת נאמר: "'איש ואזור עור אזור במותניו" - זה אליהו הנביא, שנאמר עליו (מלכים ב א, ח): "ואזור עור אזור במתניו". כשהגיעו למעבר הגבול, היו שם חיילים גרמנים. הקצין הגרמני הורה לנהג לעצור וביקש לבדוק את נוסעי הרכב. הוא בחן את הנוסעים וראה אנשים כחושים וחלופים, שאל: "איך יתכן שהם גנרלים?"...

הרבי מבעלז ראה שם לוח שחמט. שאל את הקצין: "אתה יודע לשחק שחמט?" אמר: "כן". אמר לו: "בוא נשחק..." רבי אהרן שיחק שחמט עם הקצין הגרמני ונתן לו לנצח אותו. אמר הקצין: "אחרי שניצחתי אותך אתה יכול לנסוע..." שאלו את רבי אהרן מבעלז, מה היה הסוד. אמר: "עשיו צריך תמיד להרגיש מנצח. נתתי לו את הרגשת ניצחון, זה סיפק אותו, ואז הוא הניח לי לנפשי".

(רבי גואל אלקריף שליט"א)

הבא ואני רוצה עולם הזה, אבל אל תיקח את העולם הזה שלי! ואז מגיע יום כיפור. נותנים שוחד לשטן - שעיר שכולו הולך לעזאזל, ובינתיים היהודי מביא שעיר אחד שכולו לה', קרבן לה'. ביום כיפור עיקר העבודה היא לבער את הרע!

זמן קצר לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, ביום הושענא רבה ת"ש, נכנסו הגרמנים לעיר בעלז. הנאצים חיפשו בראש ובראשונה את הרבנים, בידעם את השפעתם הרבה על בני קהילתם. האדמו"ר רבי אהרן מבעלז היה בסכנת חיים. לאחר שסיים את ההקפות של שמחת תורה החליט להימלט מן העיר. הוא נמלט לגטו קרקוב, ומשם לגטו בוכניה שלייד קרקוב. מקורביו שיחדו קצין הונגרי והעבירו לו סכום עתק, והוא הסיע משם ברכבו את האדמו"ר רבי אהרן מבעלז, את אחיו רבי מרדכי מבילגוריי (אביו של הרבי מבעלז שליט"א) ואת המשב"ק רבי דוד שפירא, כשהם מחופשים לגנרלים הונגריים. התוכנית היתה להבריח את הגבול. הדרך היתה מסוכנת, אך הם זכו לניסי ניסים. באמצע הדרך, לפתע פתאום, הרכב נתקע. הנהג היה אובד עצות. לפתע הופיע במקום אדם זקן, חגור חגורת

באותו יום שהבחור התארס התבוננתי עליו ובחנתי את התנהגותו. בדרך כלל מקובל שכשבחור מאחל לחברו שהשתדך 'מזל טוב', חברו משיב: 'ברוכים תהיו, אם ירצה ה' בקרוב אצלך!', אך אצל הבחור הזה, התגובה היתה שונה: הוא עמד קפוא כקרח, ולא הראה לאף אחד מן הבחורים פנים מסבירות

תורת חסד

המקדש השני חרב בעוון שנאת חנם, ואם כן, התיקון לחטא זה הוא אהבת חנם. לפיכך, אם בא יהודי ומבקש ממך לעשות לו טובה, עדיף שתעזור לו, גם אם בגלל זה תפסיד את אמירת הקינות, כיון שבזה תסייע לבנין הבית העתידי יותר מאשר באמירת הקינות!"

בספר תולדות הסבא מסלבודקה זצ"ל, מובא סיפור שדומני שמצוה גדולה לפרסמו. פעם הגיע לשיבת סלבודקה בחור מפולין שנפשו חשקה ללמוד בשיטתו הייחודית של הסבא. היה זה בתקופה שבה התנהל סכסוך גבולות בין פולין לליטא, ומעברי הגבול בין המדינות היו חסומים. הדרך היחידה היתה להבריח את הגבול, ובמקרה שחיילים משני הצדדים היו תופסים אדם מבריח את הגבול - הם היו הורגים אותו במקום. הבחור, שנפשו חשקה בתורת ההייליגער סבא מסלבודקה, לא נתן

ואהבת לרעה כמוך (יט, יח)

בספר "דברי ישראל" (פרשת ויקרא) מובא א'מורידגע מעשה: בפולין חי צדיק גדול ושמו רבי יחזקאל מקוזמיר זצ"ל. פעם בעת אמירת הקינות בליל תשעה באב, ראה רבי יחזקאל יהודי ניגש לרעהו ואומר לו: "אני צריך לכתוב מכתב בדחיפות, ואין לי מושג איך עושים זאת. אתה הרי מומחה גדול בניסוח, אז תעשה לי טובה ותנסח לי אותו!"

קצף עליו חברו ואמר: "נו נו! אתה רוצה להפסיק אותי באמצע הקינות? המתן עד שאסיים לאומרם!" ניגש אליו רבי יחזקאל ואמר לו: "אני מבקש ממך לחדול ברגע זה מאמירת הקינות ולכתוב לו את המכתב. את הקינות תאמר אחר כך!"

נשא האיש אל האדמו"ר עיניים תמהות. "רב'ה, אני באמת רוצה להבין: מה הדחיפות הגדולה? עוד מעט יסתיימו הקינות, ואז אשב ואכתוב לו את המכתב בניחותא!" אמר לו האדמו"ר: "הרי מובא בגמרא (יומא ט ע"ב) שבית

או שדבר זה הוא רק בגדר אפשרות?
אמרה הרבנית: "לא אמרת זאת כדבר ודאי, אלא רק
כאפשרות".

"ברוך ה'", אמר הסבא. "אם הייתי אומר שאשלח אותנו, הייתי
חייב לקיים את הבטחתי, כמו שנאמר (דברים כג, כד) 'מוצא
שפתיך תשמר'. אך אם זה היה רק כאפשרות, לא אשלח את בנו
לשמחה!"

"אוי ויי, מה קרה?" ספקה הרבנית את כפיה. "האם חלילה
הבחור התקלקל וכבר אינו לומד, או שמא אינו ירא שמים?"
"חס וחלילה", אמר הסבא. "הוא יושב ולומד, וגם יראת
השמים שלו ללא כל דופי".

"אז מה קרה?" התפלאה הרבנית.
השיב הסבא: "כדי להבריח את הגבול שזה מעשה בלתי חוקי
הכרוך בסכנת נפשות, צריך את כח התורה. כל הזמן סברתי שכח
התורה וההתמדה של הבחור יציל אותו וגם את בנו שלומד
עימו בחברותא". וכאן נאנח הסבא אנחה גדולה: "אוי! באותו
יום שהבחור התארס, וחבריו ניגשו לומר לו מזל טוב, התבוננתי
עליו ובחנתי את התנהגותו. בדרך כלל מקובל שכשבחור מאחל
לחברו שהשתדך 'מזל טוב', חברו משיב: 'ברוכים תהיו, אם ירצה
ה' בקרוב אצלך!', אך אצל הבחור הזה, התגובה הייתה שונה:
הוא עמד קפוא כקרח, ולא הראה לאף אחד מן הבחורים פנים
מסבירות. יתכן שהוא חשב באותו זמן על איזה מהלך ברשב"א או
ב'קצות', אך סוף כל סוף, בחור שאינו מסוגל להחזיר לחברו פנים
מסבירות ולברכו בחזרה, אין בכח תורתו לשמור על בנו מסכנת
הדרך, ולפיכך אינני מוכן להעמידו בספק סכנת חיים!"

התורה היא גוואלדיג, ובלעדיה העולם לא מסוגל להתקיים,
אך כל זה בתנאי שהיא 'תורת חסד', והאדם רואה מלבד הסטנדר
שלפניו גם את צרכי הסובבים אותו. אם הוא מגיע לשלמות
זו, והוא נוח לשמים ונוח לבריות, עליו נאמר (ישעיהו מט, ג):
"ישראל אשר בך אתפאר!"

(רבי אהרן טויסיג שליט"א)

לקשיים לרפות את ידיו, ובמסירות נפש עבר את הגבול לליטא
והגיע לישיבה.

עד מהרה נודע הבחור כמתמיד עצום, וגם לעומת מתמידים
אחרים הוא היה נחשב מיוחד. הסבא התפעל ממנו ביותר, וראה
בו סמל של בחור שלא פסיק פומיה מגירסא.

יום אחד ניגש הסבא לבחור ואמר לו: "עשה עמי חסד, אני
רוצה שתקדיש שעה בכל יום ללמוד עם בני". היה זה כבוד גדול
לבחור, שראש הישיבה מבקש ממנו כזו בקשה, ואכן הבחור
הפולני נענה לבקשת הסבא ולמד עם בנו.

באחד הימים שב הסבא לביתו בצהריים ואמר לאשתו:
"רעבצין, בחז"ל יש מושג של 'לא פסיק פומיה מגירסא' דהיינו
אדם שאינו מפסיק מלימודו אפילו לא רגע אחד. הקב"ה זימן לנו
את הבחור הפולני המופלא, כדי שנראה דוגמה חיה לכך. ביקשת
ממנו שילמד עם הבן שלנו, והוא הסכים!"

ואז הפטיר הסבא: "אם הבחור הזה יתארס עם בת מפולין
ויצטרכו לנסוע לחתונה, יתכן שאשלח אליה את בנו!"

חלפה שנה, והקב"ה זימן לבחור הפולני את בת זוגו, והיא
אכן הייתה בת למשפחה פולנית. עד שהגיעה עת החתונה, ישב
הבחור ולמד כדרכו ללא הפוגה, וכשהגיע זמן הפרידה, הוא בא
לסבא מסלבודקה לקחת מנחת פרידה. הסבא בירכו בכל הברכות
שבתורה ונפרד ממנו לשלום.

הרבנית הכינה עצמה לכך שבעלה ירצה לשלוח לחתונה את
בנם כפי שאמר, אך עברו יום, יומיים, והסבא לא הזכיר את הענין
במאומה.

כשתאריך הנישואין היה קרוב, פנתה הרבנית בתמימות אל
הסבא ושאלה: "לפני שנה הבעת התפעלות גדולה מהבחור
הפולני, ואמרת שתשלח את בנו לשמחת נישואיו, גם אם לשם
כך יהיה צורך להסתכן ולהבריח את הגבול. והנה תאריך הנישואין
קרוב והולך, ואני רואה שאינך מדבר על כך כלל!"

שאל הסבא: "רעבצין, האם אמרתי שאשלח אותו בכל מקרה,

**"כל הכבוד!" השרים ועבדי המלך היו מלאי
התפעלות, "אבל אולי תגיד לנו גם מה זה יכול
להיות?" שוב הסתכל בן המלך על כף ידו הקמוצה
של השר, ואמר: "זה עגול, וזה חלול. נראה לי,
שמה שיש לך ביד זה גלגל של טרקטור..."**

מיהו בר סמכא לתת עצה ישרה?

בספר "אוצר אפרים" מובא בשם רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, שצריך
שהיה באדם ארבע מעלות כדי שיוכל לתת עצה טובה וישרה:
המעלה הראשונה - שיהיה האדם בר דעת.
סיפור עממי מספר על בן מלך, שהיה שוטה מופלג. בושות

ולפני עור לא תתן מכשול (יט, יד)

פירש רש"י: "לפני הסומא בדבר לא תתן עצה שאינה הוגנת
לו, אל תאמר מכור שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה
הימנו".

"כל הכבוד!" השרים ועבדי המלך היו מלאי התפעלות, "אבל אולי תגיד לנו גם מה זה יכול להיות?"
שוב הסתכל בן המלך על כף ידו הקמוצה של השר, ואמר: "זה עגול, וזה חלול. נראה לי, שמה שיש לך ביד זה גלגל של טרקטור..."

יכול אדם להיות מלומד, אבל הוא לא בר דעת. המעלה השנייה, שזקוק לה האדם כדי שיוכל לייעץ: שלא יהיה נוגע בדבר שהוא דן ומייעץ אודותיו, כי אם הוא נוגע בדבר - השכל מפסיק לפעול.

המעלה השלישית: שיהיה נקי מנגיעות בכל תחומי חייו, שלא יהיה משוחד מאינטרסים אישיים כלשהם, כמו שמצאנו שצריך הדיין להיות נקי מכל סוג של שוחד, כדי לפסוק בכל הלכה.

פעם אמרו ל"חזון איש" זצ"ל, שפלוגי הוא אדם גדול, רק שלפעמים יש לו נגיעות, אבל חוץ מזה הוא אדם גדול. אמר ה"חזון איש": אם היית אומר לי, שהוא אדם גדול אבל לפעמים הוא אוכל חזיר - מילא. אבל אדם שלפעמים נכנע לנגיעות, הדעה שלו מעוותת תמיד. הוא אף פעם לא אדם גדול.

המעלה הרביעית: שיזכה לדעת תורה צרופה. לשכל האנושי יש גבול, אין הוא יכול להרחיק לראות בכל ענין. רק על פי דעת תורה ניתן לתת עצה ישרה והגונה. ואין אדם זוכה לכוון לדעת תורה אלא אם הוא מתמסר כליל לתורה, שאז הוא זוכה לסייעתא דשמיא.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א)

גדולות נגרמו למלך בגלל טיפשותו של הבן, ודאגה רבה מילאה את לבו, שהרי עתיד הבן השוטה לעלות על כסא המלוכה אחריו, וסכנה גדולה נשקפת עקב כך לכל הממלכה.

יום אחד נודע למלך, שבמדינה מרוחקת מתגורר אדם מלומד מאד, שביכולתו להקנות חוכמה ודעת אף לאדם הבור ביותר. שלח המלך את בנו השוטה אל החכם המלומד שבארץ הרחוקה, ושהה שם בן המלך מספר שנים, עד שקנה לעצמו חוכמות מרובות.

בשובו נערכה לכבודו מסיבה גדולה, ובמהלכה פנה אליו אחד השרים ושאל: "האם באמת החכים אותך החכם המלומד שבארץ הרחוקה?"

אמר בן המלך, "ודאי, הרבה מאד חוכמות רכשתי שם." "ומה, למשל?" שאל השר.

אמר לו בן המלך: "אני יכול לעמוד על טיבו של חפץ מוסתר, גם בלי לראותו."

"עד כדי כך?" התפעל השר. "בוא ונראה את כוחך הגדול."

פנה השר לצד, הסיר את הטבעת שהיתה ענודה על אצבעו, והחזיקה בכף ידו הקמוצה.

"מה יש לי ביד?" שאל השר את בן המלך.

בן המלך הביט בריכוז רב, חישב חישובים שונים, ולבסוף אמר, "משהו עגול."

"יפה מאד! זה באמת משהו עגול. ומה עוד יכול אתה לספר על החפץ הטמון בכף ידי?"

בן המלך הסתכל עוד רבע שעה, ואמר: "זה גם חלול".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע טרח וכתב לה קרא?

סוטה דף כ"ט

מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא

באה התורה ולימדה: אף הנראה סברא - פסוק הוא, דבר שמים הוא, ולא משכל אנוש בא...

(בני יששכר מאמר י')

ומדוע אכן טרח וכתב לה קרא?
וכתב ב'בני יששכר' לפי שקל וחומר הוא סברא, יכול אדם לחשוב שהוא מבין היטב את התורה, וכבר הגיע עד תכליתה.

כהן שהמיר את דתו ושב בתשובה - האם הוא כשר לברכת כהנים?

נפסל אף אם שב בתשובה. ויש אומרים שאם שב בתשובה, או שאנסוהו אף לעבוד עבודה זרה בפועל - הריהו כשר לברכה, וכך פסק הרמ"א.

[שו"ע קכח, לו, משנ"ב קלד ורקלו, וביה"ל ד"ה ואם]

כהן שהמיר את דתו בין במזיד ובין בשוגג, ואף אם המיר לדת הישמעלים שאינם עובדי עבודה זרה - נפסל מלברך ברכת כהנים, אף אם שב בתשובה. ואם אנסוהו להמיר את דתו, אינו נפסל מלברך, אלא אם כן אנסוהו לעבוד עבודה זרה בפועל, שאז

באילו מקרים ניתן לאפשר לכהן חילוני לברך ברכת כהנים?

אחרים בבית הכנסת. וכן כשמחלל שבת מחמת דוחק פרנסה וכדומה, ולא מתוך כפירה - ניתן להקל בתנאים מסוימים שלא למונעו מלברך.

[משנ"ב קכח, קלד; בו"מ דרשו, 140-142]

כהן הרגיל לחלל שבת בפרהסיא, דהיינו בפני עשרה אנשים מישראל, או באופן שידע כי הדבר יתפרסם - נפסל מלברך ברכת כהנים. ובמקרה שקיים חשש כי אם לא יאפשרו לו לברך תִּשְׁתַּכַּח הכהונה ממנו ומזרעו - אין למונעו מלברך, ובפרט אם יש כהנים

כהן שמל תינוק ומת - האם הוא כשר לברכת כהנים?

כהן שמל תינוק ומת, כיון שכוונתו לשם מצוה, מסתמכים על ספקות שיש בדבר, ואינו נפסל מלברך. וראה תקציר לאתמול בנוגע לכל כהן שהרג אדם ושב בתשובה.

[שו"ע קכח, לו, ומשנ"ב קלב-קלג; בו"מ דרשו, 138]

כפי שלמדנו אתמול, כהן שהרג אדם פסול מלברך ברכת כהנים. ואם אין עדים שהרג, אלא זוהי שמועה בלבד, אין למונעו מלברך, אך כמובן - אם הוא עצמו יודע שהרג, אינו רשאי לברך. ואם הוא מסופק האם הרג - יש אומרים שנפסל מלברך; אולם,

קו השיעורים של דרשו לרשותכם

24 שעות ביממה

מגוון שיעורים לבהירה

דף היומי בבלי

דף היומי ירושלמי

דף היומי בהלכה

שיעורים לפרשת השבוע

ועוד מגוון ענק של שיעורים ומידע על תוכניות דרשו

חייגו עכשיו

077-2222-666

לחייג, ללמוד, לדעת

* כהן שאינו הוגה את מילות ברכת הכהנים כראוי - לא יברך; אך אם רוב ככל בני המקום הוגים את המילים כמותו - יברך.
* ילד כהן לא יעלה לדוכן לבדו, אך מעת שיודע לפרוש את כפיו ולהפריד את אצבעותיו כמנהג הכהנים, רשאי לעלות לדוכן יחד עם כהן 'גדול'.
* כהן שהרג אדם בין במזיד ובין בשוגג - נפסל מלברך ברכת כהנים, אף אם שב בתשובה; ויש מתירים בשב בתשובה; וכך פסק הרמ"א; ויש מתירים בשב בתשובה רק אם הרג בשוגג.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם עדיף שלא להשתמש ב'סטנדר' בשעת התפילה?

שיש בו צורך לתפילה, כגון שולחן או 'סטנדר' שמניח עליהם את הסידור, או נתמך בהם בשעת התפילה (באופן המותר) - אינם נחשבים לחציצה.

ויש אומרים שאין להתפלל מאחורי אדם אחר, וטוב להיזהר בכך במידת האפשר, ולקבוע את מקום תפילתו בשורה הראשונה שבבית הכנסת, מול הקיר.

[שו"ע צ, כא-כב, ומשנ"ב סג, סו, סח ורסט; בו"מ דרשו, 75-76]

בתפילת שמונה עשרה, מצוה מן המובחר שלא תהיה כל 'חציצה' בין המתפלל לקיר שלפניו, כדי שלא יסיח את דעתו מהתפילה. ואם החפץ נמצא במרחק של יותר מארבע אמות מהמתפלל, הרי זה מותר לכתחילה להתפלל כנגדו. וחפצים קטנים הנמוכים מעשרה טפחים (טפח = 8-9.6 ס"מ, לשיטות השונות), ורוחבם פחות מארבעה טפחים - נחלקו הפוסקים אם הם נחשבים לחציצה. וחפץ העומד במקומו דרך קבע, כגון ארון ספרים, או חפץ

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il